

MONITOR POLSKI

DZIENNIK URZĘDOWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 29 października 2021 r.

Poz. 990

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 14 października 2021 r.

w sprawie ustanowienia roku 2022 Rokiem Marii Konopnickiej

W maju 2022 roku przypada 180. rocznica urodzin Marii Konopnickiej – polskiej pisarki, poetki, tłumaczki i publicystki. Z tej okazji Sejm Rzeczypospolitej Polskiej postanawia uhonorować jedną z najwybitniejszych pisarek w historii literatury polskiej, twórczynią „Roty”.

Maria Konopnicka, z domu Wasiłowska, urodziła się 23 maja 1842 roku w Suwałkach, jako córka prawnika, obrońcy Prokuraturii Generalnej i patrona Trybunału Cywilnego w Kaliszu. Jej matka zmarła, gdy Maria miała 12 lat. Wychowanie przez ojca, w atmosferze patriotyzmu i tradycji chrześcijańskiej miało duży wpływ na pisarkę. W latach 1855–1856 uczyła się na pensji siostr sakramentek w Warszawie, gdzie poznała Elżbę Pawłowską – później Orzeszkową.

W 1862 roku poślubiła Jarosława Konopnickiego, z którym miała ośmioro dzieci i mieszkała w Bronowie, a następnie w Gusinie. W 1876 roku, po rozstaniu z mężem, przeniosiła się z dziećmi do Warszawy, gdzie publikowała, dorabiała lekcjami oraz uczestniczyła w akcjach patriotycznych i społecznych. Około 1886 roku poznała Marię Dulębiankę, z którą spędziła wiele kolejnych lat – razem mieszkały, podróżowały i inspirowały się do działania. Od 1890 roku, po usamodzielnieniu się dzieci, zaczęła dużo podróżować po Europie i zwiedziła m.in. Włochy, Austrię, Niemcy, Francję, Szwajcarię oraz Czechy.

Maria Konopnicka zmarła 8 października 1910 roku we Lwowie. Pogrzeb, w którym uczestniczyło około 50 000 osób, był wielką manifestacją patriotyczną.

Maria Konopnicka zadebiutowała w czasopiśmie „Kaliszanin” w 1870 roku, używając pseudonimu „Marko”, ale jej właściwym startem poetyckim był cykl „W górach” z 1876 roku – przychylnie zrecenzowany przez Henryka Sienkiewicza. W 1881 roku wydała pierwszy tomik poezji. Redagowała pismo „Świt”, współpracowała z tygodnikiem „Bluszcz”, wieloma czasopismami, wydawnictwami i towarzystwami polskimi trzech zaborów oraz na obczyźnie. Zasłynęła prozą nowelistyczną i utworami dla dzieci oraz zajmowała się krytyką literacką m.in. na łamach „Kuriera Warszawskiego”. Była najwybitniejszą reprezentantką nurtu ludowej stylizacji pieśniowej, stosując język poetycki zaczerpnięty z historycznych i baśniowych motywów, inspirowany pięknem przyrody ojczystej. Tworzyła liryki i pieśni o tematyce patriotycznej i społecznej oraz obrazki poetyckie. Dokonała przełomu w polskiej literaturze dla dzieci, podnosząc tę dziedzinę pisarstwa na wyżyny sztuki.

Za pomocą utworów literackich protestowała przeciwko antypolskiej polityce zaborców i niesprawiedliwości społecznej. Współorganizowała protest światowej opinii publicznej przeciwko niemieckim represjom wobec dzieci polskich we Wrześni w latach 1901–1902 i ustawom wyłączeniowym. Walczyła o prawa kobiet oraz pomagała uwięzionym z przyczyn politycznych przez rosyjskie władze.

W 1902 roku w Krakowie i we Lwowie odbyły się obchody 25-lecia pracy literackiej Marii Konopnickiej, a rok później otrzymała w darze od narodu polskiego dworek z parkiem w Żarnowcu koło Krosna. Była honorową członkinią Towarzystwa Szkoły Ludowej oraz wielu towarzystw i instytucji działających na ziemiach polskich, w Europie i USA. W 1908 roku opublikowała „Rotę” – wiersz patriotyczny, który był protestem przeciw polityce germanizacji w zaborze pruskim i odegrał znaczącą rolę w dziejach Polaków. Po raz pierwszy pieśń, do muzyki Feliksa Nowowiejskiego, została wykonana 15 lipca 1910 roku pod Pomnikiem Grunwaldzkim w Krakowie, który ufundował Ignacy Jan Paderewski – z okazji 500. rocznicy zwycięstwa nad zakonem krzyżackim. W 1926 roku władze niepodległej Rzeczypospolitej rozważyły „Rotę” jako hymn narodowy.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, doceniając literacki dorobek Marii Konopnickiej oraz jej wkład w działalność patriotyczną, ustanawia rok 2022 Rokiem Marii Konopnickiej.

Marszałek Sejmu: *E. Witek*